

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru naționalitate pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Două ordonanțe.

Sibiu, 26 August n.

Am făcut în numărul trecut amintire despre cele două ordonanțe date din partea domnului ministru de culte și instrucțiune publică în scopul, ca limba magiară să fie propusă mai cu succes în școlile confesionale nemagiare, și prin această magiarisarea țării să facă earăși un pas înainte.

Cutezăm a spune, că o încercare zadarnică va fi și acesta, precum au fost toate încercările de natura acesta din trecut. Scopul pe care îl urmăresc ordonanțe de conținutul celor două din întrebare, nu va fi ajuns nici o dată în Ungaria.

O Ungarie unitară magiară, după limbă, nu va exista nici-odată; dar va exista, după-cum a existat mai bine ca o mie de ani, o Ungarie unitară după sentimente, o Ungarie compusă din mai multe popore. Și credința noastră este, că și dl ministru de culte și instrucțiune publică o știe acesta foarte bine, dar în situația curentă de astăzi având trebuința de popularitate, crede că pe calea acesta și-o poate câștiga, pe calea câștigării naționalităților nemagiare.

Puteți să vă mai aveți ocaziune să ne spunem cuvântul asupra politicii de magiarisare a actualului guvern ungar. De astădată ne mărginim a rezuma cuprinsul acestor două ordonanțe, care e următorul:

În prima ordonanță ministrul face constatarea, că legea de la 1879 n'a dat rodele așteptate, după-ce de la intrarea ei în viață până astăzi populațiunea țării n'a învățat înțregă ungurește, ci mai sunt încă 40% din ea, cari nu cunosc limba statului; ear' dintre nemagiari 83% nu înțeleg și nu vorbesc ungurește. Dintr-o săptămână, ear' pentru învățarea limbei materne și magiare în scriere și vorbire să se întreprindă 8 ore în săptămână. Tot pentru aceste obiecte la școlile cu doi învățatori să se întreprindă 15, respective 13 ore în săptămână, la școlile cu trei învățatori 17 respective 19 ore, la școlile cu patru învățatori 20 respective 25 ore, la școlile cu 5 învățatori 18 respective 24 ore, și în fine, la școlile cu șase învățatori 18 respective, 24 ore în săptămână. Jumătate din orele fixate pentru instruirea în scriere și citire în limba maternă și magiară, negreșit să se întreprindă pentru învățarea scrierii și citirii în limba magiară, deore-ee numai astfel se poate garanta scopul instrucțiunii, ce l' indică legea.

Inspectorii de școle vin îndrumați să controleze, ca dispozițiile acestea să fie întocmai executate, și unde se vor convinge, că învățatoriul poartă vina, că nu se ajunge rezultatul dorit, se procedează astfel: a) dacă învățatoriul nu posedă limba magiară, și de aceea nu

o propune cu succes, să inițieze procedura pentru a fi delăturat și înlocuit cu altul; l) dacă știe învățatoriul ungurește, dar din neglijență nu produce cu elevii rezultatul așteptat, să se facă raport ministrului pentru a-l trage în cercetare disciplinară, pe motivul că „a păcătuit în contra aplicării limbei statului, stabilită în lege”. Dacă au fost ridicați din post unul după altul doi învățatori de la vre-o școală comună sau confesională pentru neglijență în predarea limbei magiare, o astfel de școală se va închide și în locul ei se va înființa școală de stat.

A doua ordonanță se referă la preparandiile confesionale nemagiare, și cuprinsul ei e pe scurt următorul:

În preparandii pot fi primiți numai elevi, cari au terminat 4 clase secundare sau civile, după-ce vor fi făcut un examen de primire. Inspectorii însă să fie cu mare grijă și să se convingă dacă elevii primiți astfel posedă în adevăr atâtea cunoștințe din limba magiară, limba maternă, aritmetică, geografie și istorie, câte se predau în cele patru clase secundare, ori civile? În cas contrar, să facă raport ministrului.

Inspectorii să viziteze preparandiile nemagiare cel puțin de două ori într-un an, să fie deosebiți examenele de încheiere a cursurilor I, II și III și să raporteze ministrului.

Înainte de începerea examenelor, inspectorii să censureze lucrările scripturistice din limba magiară, ca să poată face ideie, întru cât candidații corespund cerințelor privitoare la cunoșterea limbei magiare. Lucrarea din limba magiară nici de cât nu poate fi o traducere, ci o temă lucrată liber despre vre-un subiect ore-care din istoria patriei, istoria literaturii magiare sau din sfera pedagogiei.

Pentru a se putea stabili pregătirea candidatului în vorbirea magiară, servesc răspunsurile din gramatica limbei magiare și a istoriei literaturii magiare. Dacă din aceste studii inspectorul n'ar putea să se formeze o judecată despre pregătirea candidatului în limba magiară, îi stă în drept a pretinde răspunsuri în limba magiară și din alte obiecte de învățământ.

De la candidat se pretinde a dovedi, că știe să predea limba magiară. Deore-ce o judecată despre acesta se poate forma numai din praxă, e dator fie-care candidat a fi înaintea comisiunii examinătoare o prelegere practică din limba magiară.

Acesta e cuprinsul celor două ordonanțe ministeriale, menite, cum se vede, să înlocuiască faimosul proiect de lege al lui Berzeviczy, pentru-că după-cum s'au convins cetătorii din resumatul dat, ordonanțele au de basă aceleași idei pe cari a fost clădit și proiectul lui Berzeviczy. Și lucru ciudat, pe când presa magiară ține de nelegală ori-ce dispoziție luată din partea actualului guvern, despre ordonanțele acestea n'a spus nici o fâie magiară că trebuie să li-se deneghe executarea.

Dar' executate-se! Resultatul magiarisării cu sila va fi și în viitor acela care e astăzi: un rezultat negativ. Despre asta suntem siguri.

Salutul dlui Mocsonyi.

Am amintit în rapoartele noastre despre ședințele adunării generale de estan a „Asociațiunii” faptul, că domnul Alexandru Mocsonyi a salutat adunarea generală cu o frumoasă scrisoare, care a fost primită cu sgomotoase aclamări la adresa domnului Mocsonyi. Dăm acum în întregime scrisoarea, care era de următorii cuprins:

Onorată adunare generală! Domnule president! Asociațiunea serbeză de astădată o serbare rară și — amăsurat pregătirilor în stil mare făcute — chiar grandioasă: Inaugurarea festivă a muzeului nostru istoric și etnografic.

Museele se rangează în categoria institutelor culturale mai înalte. Intemeierea unor asemenea institute constituie un eveniment important și însemnă în viața culturală a popoarelor cu drept cuvânt o istorică peatră de demarcare, căci dovedește că s'a trezit deja interesul și pentru trebuințele culturale mai înalte. În măsură potențată revine însă această importanță istorică serbării noastre inaugurale, după-ce poporul nostru se află încă așa zicând pe pragul culturii sale naționale.

Firește, nu din vina sa!

Nu există dór în patria noastră popor, care ar fi avut o luptă de existență atât de grea ca poporul român. Vescuri pline de vifore și furtaci au apăsă cu greutate de plumb asupra acestui popor. Părăsit de lămură elementelor sale conducătoare, aruncat secolii de-a rândul fără apărare în calea valurilor devastătoare ale popoarelor barbare și — prin o uniune, fără păreche în istorie, a celor trei națiuni compatriotice ale sale — desbrăcat până la nuda existență chiar și de dreptul seu de om, a căzut acest popor pentru un alt șir de secolii în o stare de letargie națională.

Dar' dacă acest popor cu toate acestea s'a trezit din somnul seu secular prin zorile erei libertății popoarelor, înviat, ca și din morminți, din ruinele medievale la viață nouă în neștirbită integritate a individualității sale naționale, ca inspirat de schinteia divină a conștiinței sale naționale să pornescă cu vîgore juvenilă pe căile culturii moderne: apoi este acesta o probă eclatantă a vitalității indestructibile a acestui popor, a unei vitalități, care ne luminează acum din noaptea întunecată a celui trecut posomorit ca și o stea strălucitoare și mult promițătoare, căci în această vitalitate indestructibilă residă puterea elementară a aspirațiunilor noastre naționale culturale.

Ear' în legitimitatea incontestabilă a acestor aspirațiuni zace puterea lor morală. Căci, iarăși putem zice, că în patria noastră, și poate chiar departe pe ste marginile ei nu există popor, ale cărui aspirațiuni culturale ar fi mai legitime, decât cele ale poporului român. Nu există aspirațiuni mai inofensive de cât acestea; nu există aspirațiuni, de cari ar sta mai departe ori-ce tendințe agresive, de cât acestea. Nu în sarcina altora, nu cu vătămarea și păgubirea drepturilor și libertăților altora, ci numai cu mijlocele propriului fond de viață voim să realizăm aceste aspirațiuni, respectând strict toate stăruințele legitime ale altora, reclamând însă și pentru noi aceeași respectare a stăruințelor noastre similare; voim a realiza aceste aspirațiuni ale noastre, nu

numai în propriul nostru folos, ci și spre binele și mărirea patriei. Și legitimitatea unor asemenea aspirațiuni este negreșit incontestabilă.

Ei bine, un popor de o asemenea vitalitate și cu aspirațiuni de o asemenea legitimitate poate privi liniștit cu credință în viitorul seu. Și — sunt convins — că poporul român, pe lângă toate greutateile firești, împreunate cu această mare problemă culturală, și în ciuda diferitelor piedeci artificiale încă existente, va da înainte din succes în succes, amăsurat împrejurărilor, când mai repede, când mai încet, dar totdeauna cu pas sigur.

Unui asemenea succes frumos este dedicată și această frumoasă și importantă serbare.

Un succes este acesta, care dór' ne îndreptățește a spera și alte succese. Dar' nu din singuraticile succese — ori cât de îmbucurătoare ar fi ele — ci din credința în Dumnezeu și din iubirea de neam își trage poporul român nădejdea într'un viitor mai frumos. Și aici se confirmă de nou adevărul concepției creștinești, că din credință și iubire reșare nădejdea.

Plăneze deci genii acestor virtuți cardinale creștinești și asupra serbării noastre inaugurale, și când acești genii cu bătaia aripelor lor aduc în vibrație atmosfera națională, resimtă cu nobilă însuflețire toate inimile românești — ori unde s'ar afla — aceste vibrațiuni, căci serbarea acesta este — o serbare națională istorică.

Eu însă — de-și spre marea mea părere de rău reținut prin debila mea sănătate — sunt cu tot sufletul în mijlocul dvăstră.

Birchiș, August 1905.

Alex. Mocsonyi.

Situațiunea.

Consiliu de corună s'a ținut zilele trecute în 14 hl, sub presidenția Maiestății Sale Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif, ear' despre hotăririle luate nu a putut străbate în publicitate nici o știre pozitivă. La tot cazul hotăriri de mare importanță, dictate de gravitatea situațiunii politice în care ne aflăm, au fost puse pe hârtie cu preafacaltă învoire, pentru-ca să fie executate. Viitoriul apropiat are să ne facă să le cunoștem.

Un lucru însă se spune fără rezervă din partea celor ce au luat parte la consiliul de Corună, a nume, că Maiestatea Sa stă în chestia militară pe punctul de vedere pe care s'a pus din capul locului, și nu e aplecat să cedeze sub nici o condițiune. Înțelegerea deci cu coaliția magiară este eschisă cu desăvârșire.

De aici combinațiuni multe și feliurite. Se crede că prim ministrul ungar Fejérvary are deja consentimentul coronei, că în 15 Septembrie, când se redeschide dieta, să pună pe masă imediat proiectul de lege despre votul universal, cum și alte proiecte de lege, menite să câștige popularitate guvernului în cercurile mai de jos, și să abată luma de la vorbele late și nerealistice ale coaliției.

În cas că coaliția va împiedeca marșul regulat al treburilor și n'ar vota legea votului universal, parlamentul va fi de nou prorogat, până la Ianuarie anul viitor, când apoi va fi dizolvat și vor fi ordonate alegeri nouă, în speranță, că până atunci lumea va întorece coaliției spatele și va scote din urnă o majoritate credincioasă tranșecției de la 1867.

Tote acestea sunt însă numai combinațiuni, pentru că cum am spus, despre hotărârile luate în consiliul de coronă nu s'a dat ziarului nici o informațiune. Un raportor de la cea mai credincioasă gazetă față de guvernul ungar cerând prim-ministrului Fejervary informațiuni despre rezultatul consiliului de coronă a primit răspunsul să fie cu răbdare, căci și guvernul trebuie să aibă multă răbdare!

Mai mult nu i-a spus. Dar' 15 Septembrie nu e departe, și atunci poate că vom ști totuși ce s'a hotărât în Ischl pe la începutul săptămânii acesteia.

După o telegramă sosită din Budapesta, dl prim-ministru Fejervary a declarat, că toate combinațiunile făcute pe tema celor hotărâte la Ischl sunt pure invențiuni fantastice, deosebi în ce privește multele proiecte de lege, pe cari guvernul ar avea intențiunea să le prezenteze dietei.

Esposiția „Asociațiunii“.

— Voci de presă din România. —

Încă n'am ajuns la rând să dăm raport despre esposiția aranjată din partea „Asociațiunii“ cu ocaziunea serbărilor, cari încă nu s'au terminat în Sibiu, dar' ne vom împlini datoria și în privința acesteia. Până atunci lăsam să urmeze unele voci din presa română din regat asupra importanței acestei esposițiuni.

„Voința națională“, organul partidului național-liberal din România scria în chestia aceasta în numărul de Marți un frumos prim-articol, din care eștragem părțile următoare:

„..... Frații noștri de peste munți, Românii din Ungaria, își serbeză biruințele lor pe terenul național și cultural, dovedind că sunt vrednici a sta în luptă pentru bunurile cele mai sfinte ale omenirii, pentru limbă, cultură și naționalitate, pentru neatrănarea economică și culturală, alături cu Germanii și cu Ungurii. Prin esposiția de la Sibiu se dă puțință tuturor, celor de dincolo, celor de aici și Românii din Bucovina, Basarabia, Bulgaria, Serbia, Turcia și Grecia, de a vedea nu numai cu ochii minții, din cărți, din auzite, dar' chiar de-a pipăi dovezile materiale, că Românii sunt în stare a-și însuși toate rezultatele culturii moderne, că se amăgesc sau vor să amăgescă pe alții aceia cari tăgăduesc Românii asemenea aptitudini.

Indemnăm în deosebi pe Românii din România liberă să iee cunoștință de acesta manifestare grandioasă a energiei naționale și culturale a neamului nostru, și mai ales să iee hotărârea nestăruită de a munci fără preget pentru a înălța pe țăranul și orașanul din România liberă, deocamdată măcar la aceea treaptă pe care au ajuns țeranii și orașenii români peste munți, și chiar să le putem sluji de model în toate privințele, căci d'aci nu avem de luptat cu greutățile cu cari se luptă ei acolo. Tot-odată atragem luarea aminte a Românii de la noi asupra Ungariei și a Românii de acolo. Suntem datori să cunoștem pe toți vecinii noștri din fir în păr, dar' mai ales pe acela cari la hotarele noastre au făcut aproape aceea ce Japonzii au făcut în răzărul depărtat. Trebuie să cercetăm și să cunoștem și greșalele ce Românii au făcut în luptele lor, căci un om cuminte și un popor cuminte trage foloase nu numai din ceea-ce face bine, [dar' și din ceea-ce greșește. Insuși faptul de a se supune la fie-care moment la critică nepărtinitoare, de a-și cerceta și cântări faptele, de sunt bune ori de sunt rele, e pasul cel mai mare pentru îndreptare, e începutul domniei inteligenței luminate asupra imboldurilor și patimilor, cari pot fi o putere binefăcătoare dacă sunt stăpânite și îndreptate, dar' și o pricină de nenorocire, dacă ajung stăpâne și întunecă lumina curată a inteligenței și falsifică adevărul, înlocuind realitatea prin iluzii și halucinații primejdioase.

De la Românii din Transilvania un lucru, cu bună seamă, trebuie să i învățăm: a fi mai energici și mai consecvenți, a avea mai multă încredere în noi, și mai ales a respinge ca o coastă și o folosire părerea celor cari nu de mult au spus-o făcând, că acum o cred în inimile lor, că Românii s'au menit să fie în veci utili.

De la Sibiu și de la Românii de dincolo trebuie să învățăm că nu se cuvine să ne lăsam sorțea pe seama întâmplărei, să nu ne închipuim că lucrurile vor merge bine și de la sine, că nu avem a căuta de interesele cele mari ale țării, ci numai de interesele noastre personale. La noi prea ne-am învățat a nu face jertfe.“

„Cronica“ din București scrie asemenea un prim articol în numărul de Mercuri. Eștragem din el următoarele:

„Pentru a judeca după esposiția vitalității națiunii române ce locuiește în Ardeal și în Ungaria, e de observat, înainte de toate, că poporul român a scăpat de abia de o jumătate de secol de iobăgie și că are neconținut a lupta cu porniri contrare dezvoltării sale naționale. Această situație trebuie să se resimtă în esposițiunea ce s'a organizat, fiindcă cultura fraților noștri din Ungaria nu este cea a unui popor trăit și dezvoltat în lumina și căldura sôrelui libertății, ci cea crescută la umbra robiei.

Cu atât mai mare e meritul lor! Căci cu toate suferințele ce le-au îndurat și îndură și cu toate luptele ce le-au susținut și le susțin încă, ei au putut să-și conserve ceea ce are o națiune mai scump, graiul. Dar' ei au făcut mai mult de cât atât: ei au conservat întreaga ființă etnică ce face din noi și ei o singură unitate națională. Pentru a face dovadă de acesta, ei au organizat esposițiunea lor, și Românii din toate țărele locuite de Români s'au dus acolo, ca să se bucure împreună și să se convingă de aceasta.

Da, secolii de iobăgie și de dominație străină n'au putut desființa națiunea română din Ardeal și Ungaria, solăvia și suferințele nu i-au înfrânt, curajul în luptă și legile ungare mai moderne, cari opresc pe frații noștri din Ungaria de a da generațiilor o educație națională și le impune în școală o limbă pe care o urăsc, n'au alterat și nu alterează în nimic ființa etnică a naționalității române. Această dovadă o face esposiția din Sibiu celor cari o vizitează, căci mureșul se face dovadă permanentă de aceasta și pentru cei necredincioși.

Dar' cei-ce vizitează Sibiu nu au numai a face această constatare îmbucurătoare. Ei au și ceva de învățat de la frații noștri din Transilvania și Ungaria. Chiar noi din România liberă și independentă avem ceva de învățat de la ei. Ceea-ce avem de învățat nu e cum se luptă și se conservă caracterul etnic al națiunii, ci mijloacele prin cari Românii au putut și pot rezista în lupta lor. Aci nu ne gândim nici la frumoasa societate numită „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ înținsă peste totă Transilvania și Ungaria și care ține viu sentimentul unității naționale, și nici la jertfele lor personale, ci la cu totul altceva: la organizarea lor economică.

Băncile pe cari Românii din Transilvania și Ungaria și-le-au înființat și cari prosperă, sunt un element puternic de rezistență și progres, căci ele au puțință de a sprijini pe român, a-l înălța economic și a-l face astfel rezistent la loviturile ce ar putea primi, a-l pune în puțință de a lupta pentru naționalitatea din care face parte pe seama sa și a contribui la propagarea ideii naționale, lucru ce nu se poate face fără de jertfe materiale, dar' cari jertfe sunt cele mai legitime.

Organizația băncilor de acolo, dar' mai cu seamă administrarea lor și activitatea ce ele desfășură — pot servi ca exemplu nouă chiar din România liberă și independentă, cari ne dăm aci în libertate seama de importantul rol ce l'jocă economia în dezvoltarea națională.

Ideia unei esposițiuni cu caracter etnic la Sibiu a fost deci o idee ferocită patriotică, nimeni, forțe necesare și cu urmări folositoare; de aceea nu putem de cât să felicităm „Asociațiunea“ pentru ideea ei și a invita pe Românii, cu să se ducă la Sibiu spre a o vizita, acum și mai târziu, căci prin această creată esposiția va deveni permanentă.

Museul deci în afară de scopul său cultural va forma, se speră, un nou mijloc pentru a menține unitatea națiunii române.“

Intrunirea publică de la Ileana-mare.

— Raport special. —

— 15 August n.

(Fine.)

Ia apoi cuvântul Dl Dr. Teodor Mihali, care cu mare vervă oratorică rostește o vorbire mai lungă, care în continu era întreruptă de aclamațiuni de aprobare.

După terminarea vorbirii Dlui Dr. Mihali ia cuvântul părintele Pahoniu Pop, și după aprobarea celor rostite de dl Dr. Mihali și a ținutei lui și conșoților deputați din clubul naționalist, cetește următoarea propunere: „Alegătorii cercului electoral Ileana mare ascultând darea de seamă a deputatului lor Dr. Teodor Mihali, își exprimă mulțămitele cele mai călduroase față de domnul deputat pentru ținuta sa vrednică și pentru activitatea sa cinstită românească dezvoltată în parlament. În același timp îl votează cea mai deplină încredere și îl rogă să voiască a continua cu perseverență lupta începută întru realizarea programului partidului național român.“

Propunerea se primește cu entuziasm din partea tuturor.

Urmază organizarea în partid național român a alegătorilor din cerc. Se esmite o comisiune candidătoare de 3 inși. Comisia candidătoare prin referentul Dr. Clemente Barbul propune și adunarea unanim primește de:

President: Dl Simeon Petrice, protopop în Sinișna; vicepresidenți: Pachoniu Pop preot în Lesna-mare, Ioan Barbul, preot în Bărsoul-mare; secretariu: Dr. Clemente Barbul avocat în Dej; casariu: Ioan Mureșan, preot în Valea-groșilor; membri în comitet: 1. Gregoriu Crăciunaș, preot în Ciubanca-mare, 2. Alexandru Bota, preot în Mesteacăn, 3. Nicolae Cosma, preot în Ileana-mare, 4. Ioan Vaida, faur în Ileana-mare, 5. Vasile Bude, econom în Ileana-mare, 6. Ilie Centea, preot în Căpîlnu, 7. Aurel Blî, preot în Rus, 8. Eugeniu Lazar, proprietar în Lemniu, 9. Nicolae Lazar, primariu în Purcăret, 10. Grigore Lazar, proprietar în Cîld. 11. Petru Bot, preot în Băcîntu, 12. Petru Petric, preot în Căpîlnu, 13. Ioan Petric, preot în Buzay, 14. Ioan Buzars, preot în Polana, 15. Constantin Micu, preot în Vîna-mare, 16. Ioan Roman, preot în Vîna-mică, 17. Gavril Hosszu, preot în Fodora-română, 18. Augustin Dragan, logotet în Chiseni.

Presidentul dl Simeon Petrice, protopop, mulțamește pentru încrederea pusă în el și promite, că va fi la înălțime. Provocă alegătorii, ca să nu asculte de profesii străine și mincinoși, ci la toate ocaziunile de manifestări naționale și politice să se adreseze lui, și să lucre în înțelegere cu dînsul. Constată că de la organizarea parlamentului, dintră antecesorii deputați ai cercului, — ba nici d n cercurile comitatului întreg, — nu s'a aflat barem unul, care să-și deschidă gura în parlament și să aducă înaintea dietei nedreptățile și suferințele poporului. Antecesorul deputat Simon Lejor, pe care s'aprobe 3 decenii l'ați distins cu încrederea voastră, nici când nu și-a ținut darea de seamă, ci numai prin stringere de mână a încercat a se înclui în inimile voastre nevinovate. — Dl Dr. Teodor Mihali a fost primul deputat, nu numai în cercul nostru electoral, dar' și în celelalte cercuri ale acestui comitat, care și-a ridicat vocea în parlament și care astăzi cu totă dragostea, ce o are totdeauna față de voi, vine și ne dă seamă despre activitatea sa parlamentară de până acum. Trăiască iubitul nostru deputat Dr. Teodor Mihali!

Apoi ia cuvântul Dr. Alexandru de Vaida Voevod. Cu colorii vii descrie în resumat luptele și fazele politice din țară începînd de la anul 1848. Face apoi critica stărilor de astăzi și arată cum tîe promisiunile bărbatilor politici ungari, ba chiar legile sancționate, au fost nesocotite. Caracterizează partidele magiare pe cari numai hegemonia de rasă și născuța de a ajunge la puterea de stat le îndemnă la luptă înversunată ce o desfășură, lăsînd baltă interesele economice ale țării, — ba aducînd țara în conflict cu corôna și cu alte interese vitale, — a creat o crîză a cărei desăcurătură azi abia se poate prevedea.

Face asemănare între calul îmbuecit și între calul robotit în muncă continuă și la

urmă tot cu calul căsnit scoți povara și calul din noroi. Așa va fi și cu noi.

Iată, ministrul de interne dl Kristof de voie — de nevoie promise voi tuturor (aclamațiuni și aprobări lungi). Dacă în adevăr va da, fie sigur că poporul desmontant azi de dreptul electoral și alte drepturi, va scote carul din noroi și-l va duce mai neted de cât calii îmbueciti de pără seama.

La insistința publicului înscăpît până la culmă, la cuvîntul a doua-ori dl deputat Dr. Stefan C. Pop.

Cu o voce tunătoare, a cărei ecou îl reda și dealul din față, ține o vorbire fascinatoare, întră aplausele nesfîrșite ale publicului.

Intră altele zice, că glasul Românii de mult nu a fost dorit și ascultat.

A venit vremea, că nu numai la ocaziuni restrînsă și din colônele zărilor să ne rostim tot cu procurorul la spate, ci în case țării, — să audă și corôna și lumea.

Noi avem drepturi strămoșești și înscrise în legea firei. Să pretindem sus și tare neșovăști realizarea lor. Noi vorbim și pășim deschis, dar' și pretindem hotărît, căci dacă tributul nostru în sânge și avere este bun pentru țară și tron trebuie să fie bun și respectat din partea tuturor și dreptul nostru.

Brazda s'a tras, plugul ară, să semănăm. Altarul legii noastre, dulcea răsărită limbă și datinile strămoșești le-am conservat, — cu ele se vom crea și mîndrul și mărețul nostru viitor!

Frați, frați alegători, bravi ca și până acum. Așa vor fi cu voi toți Românii și celelalte naționalități. Unii de alții să ne îndemnăm.

Sfîrșește cu: Trăiască bravii voștri deputați, dl Dr. Teodor Mihali și alegătorii români din Ileana-mare.

Era cătră sêră, adunarea sfîrșită, dar' mulțimea tot neclintită stătea, la locul ei, nu'i venia să se depărteze, ci cu ochi lacomi și umezi de lacrimi urmărea persoanele vorbitorilor. Erau de față și 2 pretori și 12 jerdarmi postati în drum. Poporul privia la ei ca și cum ar zice cu fală: Ei, vedeți ce domni avem, nu ne temem.

Când trăsurile stăteau gata de plecare, pe dintră ele se auzi un șoptit din partea Ileana-mare, alegătorii care de cură se r p seau pentru a se stringe și mulțimea la cărta mână și a le mulțami.

La despărțire un uragan de „să trăiească“ din partea alegătorilor petrece pe lăbiții șoptei, până ce ies din comună.

Influențele desastroase ale alcoolului asupra organismului omenesc.

De Octavian G. Simion.

(Urmare.)

Pagubele materiale făcute de acești scelerati se ridică la fabuloasă sumă de 19 milioane dolari, ceea ce în bani de ai noștri face peste 50 milioane corône.

Statele unite numără în prezent 350.000 vîduve după bețivi și peste 1½ milion orfani minori. (Conf. Heinrich, Statistik und ihre Dinste.

Aceste date pentru cel-ce nu a pătruns și nu cunoște în deajuns influențele cele testabile ale alcoolului vor păre exagerate. Dar' durere, ele cuprind un adevăr prea învederat.

Este un proverb german, care caracterizează potrivit sôrtea bețivelor zicînd: În pahar mai mulți se înecă decît în mare“, ear' un mare economist prusian a zis despre beție așa: „Die Trinkucht ist der tûschlgste Todengraber.“ (Patima beției este cel mai istet cioclu).

Dacă ne întoarcem acum privirea asupra acestei „burueni veninoase“ — cum i-a plăcut unui distins fruntaș al bisericii noastre a numi beția, — la poporul român și cu deosebire la noi Românii de sub corôna sf. Stefan, de-și — ce e drept — nu putem afirma că stăm pe același grad cu neamurile sînștite mai sus, dar' cu tîe acestea este bine știut că și poporul nostru a pășit destul de adânc în abizul alcoolului, și persistînd pe calea apucată, prea ușor pôte întrece alte popore, căci condițiunile favorabile acestui povârniș, cum este necultura, ignoranța și indolența — durere — încă tot esintă în sinul neamului românesc.

Lucrul trist ce mă îndreptățește la această aserțiune îngrijitoare este sumeden'a titlilor, cari țărânii' nostru — ba și inteligenței — i se par că-l îndreptățește a da binele jupânului țig sau altui parazit al sateilor noastre, titlu cari ușor îl trag în mrejă patinată.

Românul bea de bucurie, bea de su-părare, bea și de uitate năcazurile, bea și de amărăciune, bea în cinstea vreunei is-prăvi bune, bea la toate ocaziunile și cu vreme și fără vreme, bea la botez, bea la nunți, bea la priveghiu, bea la pomeni, bea la tăr-gori, la aldămă și după aldămă, bea la vărbitori, la hramuri, la onomastice, la alegeri comunale și bisericesti, la alegeri dietale, va bea și în toate ocaziunile de abuz de alcool.

Preste tot unde numai i se dă ocazie cât de puțină țărânul nu-și uită sticla. Mulți apoi beau și fără privilegiu, numai așa din trăsare de vreme, și din plăcere, ceea ce după cum am mai amintit ușor s-o să-i predis-pună a duce obiceiul la pasiune, și în cu-rând apoi ajung robi nefericitei patimi de al-cohol, când vor bea și fără titlu.

La poporul român apoi pe lângă mul-tele privilegii nejustificabile, ce le are de a se înalesta cu alcoolul, predispoziția spre beție se mai facilitează și prin sârte vitregă a tratului său. Sărta, frigul, hrana proastă și munca fără resor și ordine sunt tot atâtea cauze cari îl duc la patima beției.

Conform rubricii deceselor de alcool a tabloului statistic ugar avem și noi, cetă-tenii acestei țări, un respectabil contingent de astfel de nefericiți, morți în urma beuturii și a morburilor provenite din ea, din care contingent și Români dau un număr destul de însemnat.

Neavând la îndemână aceste date sta-tistice, fie-mi permie a relatea niște date pri-vate.

Tatăl subameatului fiind preot în pa-rochia suburbială Iosofin din Sibiu, în raio-nul căreia cade și renumitul spital „Fran-cisc Iosif“, ca spiritul al acestuia, din ma-tricula parohială în care inducea și decesele ce la spital am avut ocaziune să mă conving că conform rubricii unde se înscrisă cauze morții, în timpul de 5 ani (1895—1900) din 202 decese puse la 100 sunt provenite din morburii, precum complicațiuni de hipo-pieză și aprindere de rinichi, de plu-moni, cancer, delir alcoolic, apoplexie și morburii cerebro-spinale, apoi diferite mor-buri de inimă și nerii. Considerând că ac-cesia au fost numai și la biserică gr. or. lip-siți cu totul de mijloace de a-și pute afla odihna vecinică în locul nașterii lor, unde vom pute ajunge cu combinațiunea dacă ne vom eugeta la mulțimea celor ce nu au lipsă și nu ajung în spitale?

Efectele dezastruase ale beției la popo-rul nostru sunt apoi de duplă nefericire, căci considerând că el ca popor ce acum e în formațiunea unei stări mai consolidate, având și acum lipsa cea mai arzătoare de elemente vigoare pentru afirmarea existenței sale na-ționale — patima de alcool numai generații de vitorii bun nu-i va da, ci din contră, va crea niște indivizi cari nu vor purta garan-ța unui viitoriu frumos.

Cum am mai amintit însă, din ferici-re noi totuși nu stăm pe trepta aceea de de-cădută, de unde nu mai este reînnoire. Po-porul român cu toate escasele ce obvin și cu toate că are destui alcooliciți, totuși e departe de a-i compete atr butul de bețiv, cum e înaltă Rusia, Irlandezul sau Șve-dul.

Mă gândind apoi și aceea, că nea-mă uităm la țara noastră și de a exista are lipsă de o țară economică solidă, și că beția contribuie și în cele materiale stricăciuni ire-parabile, a îndreptățește temerea de un rău național, cum e alcoolismul, dacă ar cu-prinde vreo masă mare în sinul poporului.

Câte milioane de corone nu trec din mână țărânii în punga jidanului și a altor paraziți sociali, până la schimbul unei otrăvi-tor distilări alcoolice în vin? Spre ilustrare fie-mi permie să citesc o combinațiune despre autia beției și alți risipiți, a unui disertant de la Brașov.

„Se pare că o familie una cu suta (și cele care o vinare scump) bea pe zi numai de 8 lei, ceea ce familia va bea pe zi de 30 cor., dar în 30 ani va bea de 900 cor. Două sute de familii ale unei comune

române cât de mică beau în 30 de ani 100080 cor. și 1000 de familii beau în 30 ani 900000 cor. Românii din Transilvania aprăpe 11/2 milioane de suflete, luându-se la 400000 familii, beau într'un an 12 milioane corone și astfel în 30 ani 360,000,000 cor. Și la aceste am ajuns luând minimalul, care e departe de adevăr, și numai la românii din Transilvania. Cât de mare ar fi capitalul acela na-țional, averea aceea română prăpădită pe otrăvă — numai vinare — dacă am lua în combi-nație pe toți Românii.

La această risipă venind a mai socoti și daunele materiale ce le comit bețivii, apoi spese cu procese criminale, rezultate din stări turbinate, suma risipei va fi îngrozitoare. (Va urma.)

NOUTĂȚI

Din cauza sfintei sârbători „Ador-mirea Maicii Domnului“, numărul proximal fetei noastre apare Mercuri după amiază.

Personal. Preacuvioșia Sa domnul protosinel, director seminarial, Dr. Eusebiu R. Roșca pleacă astăzi d. m. la Dej, însoțit de diaconul Câmpianu, pentru a săvârși mănă sfințirea bisericii din Baba Ilog Dej.

La mormântul lui Șaguna. În una din zilele trecute numeroși oșpeți sosiți la Sibiu pentru a vizita oșpeții, mai ales stu-denții de la universitățile din patrie și străi-nătate, au făcut un pelerinaj la mormântul lui Șaguna în comuna Reșinari. Un alt pe-regrinaj s'a făcut apoi la Avrig, unde și dorme somnul de veci marele dascăl românesc din trecut — George Lazar.

Conferență. Joi la orele 9 și jum-tate a fost ținută în ședință publică, ținută în sala festivă a muzeului Asociațiunii, fru-moasă lucrare filosofică a domnului Alexandru Mocsonyi despre „Religiune și știință“, fiind de față un public numeros, care a răsplătit cu zgometose aplauze momentele de revelație sufletească, pe cari le-a avut. Studiul cetit de di Dr. Valer Braniște, directorul „Drape-lului“ din Lugoj, va fi publicat.

Concertul Stefanescu-Milica. Joi se-ara s'a dat în sala de la „Unicam“ concertul te-nor „Stefanescu“, cunoscut publicului si-bian, opera „Măști de ciorăști“ și albaș-triul de conservator și virtuoz în naută di Romulus Milica. Public cam puțin, urmasa fetească a multelor patreceri premegătoare. Programul a fost însă bine și spre mulțam-rea celor prezenți executat. Concertanții au fost aplaudați.

Teatrul român. Eri, Vineri, după amieză la orele 3 s'a dat a doua oară piesa „Fântâna Blandusiei“, de astădată pe scena teatrului orașenesc. Succesul același ca la prima reprezentațiune. Rolul Getei l'a jucat de asălată doșora Voiculescu, cu rutina cu-noscută. Public destul de numeros. Săra la orele 8 s'a dat apoi drama „Necinsteii“, tot în teatrul orașenesc din loc. Teatrul a fost plin. Toți au jucat cu voie și cu pricepere. Multe aplauze au încasat principalii actori di Bărsan și doșora Voiculescu, cum și ceilalți toți, cunoscuți publicului sibian de la prima reprezentațiune a dramei acesteia, dată astă-primă-vară în Sibiu.

† Ilarion Ruvară, archimandrit, e-gumen al mănăstirii sârbești Gergeteg, în Sarmiu, a decedat Marți în etate de 73 ani. A fost cel mai mare istoriograf al Sârbilor, membru al Academiei sudașlave și al Aca-de-miei din Belgrad, precum și membru onor-iar la numeroase societăți istorice străine. Avea și numeroase decorații. La anul 1886 a fost ales episcop pentru diocesa Vârșetului, dar n'a primit alegerea și a renunțat la frumoasa demnitate de arhiepiscop, din motivul, că n'a voit să subscie reversul pe care l-a cerut guvernul, drept confirmare că l'primește condițiunile. A lăsat în urma sa o bibliotecă din cele mai bogate și prețioase manuscrise.

Alegere. Clericul Ioan Rafiroiu a fost ales paroh cu majoritate absolută de voturi în comuna Cernatul de jos, tractul Trei-scaunelor, Duminecă în 7/20 Aug. a. c.

Seminarul român în Viena. Mini-strul de culte și instrucțiune publică din Au-ustria a încuviințat înființarea la universitatea din Viena a unui seminarului de limba română, care va fi pus sub conducerea dlui Dr. Sextil Pușcariu, membru corespondent al Academiei Române. Seminarul va fi susținut de mini-strul de culte și instrucțiune publică din Bu-curești, și are localități proprii în Lamm-gasse 7, VIII. Membri ai seminarului vor fi studenți români și străini, pe cari di Pușcariu i-a câștigat pentru studiul limbii ro-mâne.

Nu se descompune! Conferența par-tidului liberal, ținută Mercuri în Budapesta, a luat hotărâre să rămână în formațiunea actuală și să nu se dizolveze. Cel nemulță-miți au eșit din partid. A vorbit în confe-rență cu mare efect baronul Kuen-Hedervary, care a pus în vedere apropiata ajungere a partidului la — olele cu carne.

Români în Canada. Un ziar fran-cez scrie, că doi bătrâni, îmbrăcați în costume naționale românești, au plecat din Canada, unde și adunaseră avere, spre Europa, pen-tru a face drumul la Ierusalim. Erau Lazar Popelle, în etate de 105 ani, și un nepot al său, în etate de 70 ani. N'au putut însă să suporte greutatea unei călătorii atât de lungi și pe drum au fost băgați într'un spital, unde probabil își vor fi încheiat deja firul vieții.

Convocare. Adunarea generală ordi-nară a reunită învătătorilor români dela școlile confesionale gr.-ort. din diocesa Caran-sebeșului este convocată pe 28 și 29 August v. (10 și 11 Septembrie n.) anul curent, la Bocșa montană.

Adunări populare. Pentru a se pro-nunța în chestia votului universal sunt con-vocate adunări populare românești, în comu-nele Ghioroc și Radna, din comitatul Aradului pe Duminecă, 27 August n., ear' în comuna Brzava, tot din comitatul Aradului, pe Luni 28 August n.

Avis. Institutul de credit și economii „Câmpianu“ cu sediul în Mocu la 1 August a. c. și-a început activitatea. Domnii acțio-nari sunt rugați a-și achita rata a 4-a de 10% din prețul acțiunilor. Achitarea întreg restului ar fi binevenită. Direcțiunea.

Hotărâre bună. Locuitorii din Tăl-maciu, în urma hotărârii consiliului comunal, sunt oprți să fumeze în sat, câtă vreme, în urma secerșului, este primejdie că pôte is-bucni un incendiu. Lucrul acesta n'u l'a știut un „frate din regit“, care mergând zilele tre-cute la Tălmaciu, a intrat în sat cu țigara aprinsă și era s'o pățescă, dacă nu intreve-neau unii cari l'au cunoscut.

Rugare. Cant spre cumpărare Teo-logia Dogmatică, de Mincari, fără introducere, va se mică tomul al 2-lea și al 3-lea, tradusă de Dr. Gerasim Timuș, asistat episcop de Arșag. Cine o are și e dispus a o vinde, rog a-mi comunica prețul și adresa corespun-zătoare. Dr. Gerasim Timuș, paroh gr. or. în Ponor-p. u. Nagy-Boyad, Ungaria.

La fondul de 20 filieri. al „Reuni-unei adalilor români din Sibiu“ pentru cum-părarea unei case cu hală de vânzare, din privilegiul sârbărilor „Asociațiunii“ s'au făcut următoarele dăruiri: Dr. Nestor Opresan, adv. (Sămielăușul mare) 5 cor.; Vasile Covata, stud. jur. (București), Oto Iliuț, stud. jur. (Cernăuți) Dr. Nicolae Bălan, prof. sem.; fa-milia Const. Dragoș, pantofar, fie-care câte 1 cor.; Ioan Neagoe, paroh (Ripa-Rimet), Vic-tor Preda, măsar (Avrig), Ambrosiu Tătar, paroh, doșora Elena Tătar (Hetur); Gerasim Cărpeneșan, notariu, dna Maria Cărpeneșan, (Răhau), George Iltu, inv. (Vale); Teodor Bălan, stud. fil. (Cernăuți), Adam Micu, notariu, dna Aurelia Micu (Poiana); Al-xă Volușch, stud. gim. (Cernăuți), fie-care 20 filieri și Vic-tor Tordășian, 10 filieri.

Cărți și reviste.

„Prin Transilvania“, un voiagiu tu-ristic în 58 tablouri, editat de Emil Sigerus. Textul în românește de Emil Borgia (imprimat la inst. artistic Ios. Droskoff, Sibiu 1905. Prețul în envelopă de lux 15 cor.) Autorul acestei colecții elegante de tablouri este deajuns cunoscut și la noi ca un cunos-ător apreciat al Ardealului, al locuitorilor, al frumseților naturii și referințelor etnogra-fice ale acestei țări. În mod caleidoscopic cartănele ilustrate și parte colorate ne p-re-sintă în tablouri admirabil succese trecutul și prezentul Transilvaniei, caracteristicile to-pografice și etnografice ale ținuturilor celor mai interesante, vechia industrie de artă ar-delenescă etc. În fine tot ce pôte captiva interesul unui turist inteligent și observator bun al particularităților prin cari țera lăstră se deosebește în mod caracteristic de alte țări străine. Vederi de orașe ca Sibiu, Bra-șovul, Clujul, Sighișoara. Stațiunile cele mai importante balneare ca Borsecul, Tușnadul, Ocna, Fidelis, mărișii munți Negoii, Bu-ceciul, regiuni topografice și pasuri interesante ca Cheia-Turzi, Turnu-Roșu, S rduc, Bra-nul, Rășnovul etc. trec pe dinaintea ochilor nostri escitând pe deoparte pofta de a vizita

acest interesant colț de pământ încă prea pu-țin cunoscut „în inima Europei“, de altă parte constituind un prețios suvenir pentru cel-ce a văzut deja aceste regiuni frumoase. Lucrarea dlui Sigerus însă se deosebește de alte apariții de felul acesta prin faptul că grupurile de țărani (români, sași și unguri), colorate, nu numai că sunt executate până la monstruositate cele mai caracteristice, dar sunt și fidel copiate după realitate.

Persoanele și porturile înfățișate în ta-blouri sunt luate de-a dreptul din popor după fotografie. Nu dame sau domni de la oraș costumați n-î se prezintă în chipuri, ci țărani și țărane veritabile așa cum se găsește și trăiesc în mijlocul nostru. Prin faptul acesta lucrarea câștigă și o valoare științifică-etno-grafică și este de înădit interes pentru ori-cine care are sens și dragoste pentru frum-sețile regionale ale „Transilvaniei“.

Un text explicativ, scurt și condensat facilitează orientarea în acest album intere-sant și agreabil.

Școala pentru economia și industria de casă.

Se atrage din nou atențiunea on. public român asupra „Școlii pentru economia și industria de casă“, proiectată de „Reuniunea femeilor române din Sibiu“. Școala se va deschide cu începerea anului școlar 1905/6.

Va funcționa deocamdată numai sec-țiunea economică a școlii. Instrucțiunea va cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor și a pâinei; conservarea legume-lor și a pomelor; spălatul, călcatul și în-grijirea rufelor; curățirea și ținerea în or-dine a locuinței; grădinaritul; confecționarea rufelor; b) învățământ teoretic: economia de casă, chimia bucatăriei, contabilitatea; i-g'ena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Elevele ai căror părinți sau îngrijitori nu sunt în Sibiu, au să locuiescă în edificiul școlii, strada Baier nr. 1 (edificiul Albinei).

Se vor primi numai eleve cari au im-plinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară.

Instrucțiunea va fi exclusiv în limba ro-mână. Se va conversa însă și în alte limbi, deosebi în limba maghiară și germană, dar numai în pauză și la masă. În timpul liber de după amiază elevele pot lua ore de plan, muzică orală, pictură, etc.

Taxele prezicte: 1. Fie-care elevă in-ternă va avă să solvască o taxă lunară ma-ximală de 50 cor., din care se vor achita spesele efective ale școlii, cu excepțiunea re-munerățiunii instructorilor, pe care o nobite reuniunea din ai seu; când spesele efective vor fi mai mici, diferența se va restitui elevei. 2. Fie-care elevă esternă va avă să solvască o taxă lunară de 40 cor., pentru care va primi și amiază și o'ina.

Taxele sunt a se solvi tot pentru trei luni anticipativ.

În cas că o elevă înscrisă deja între-rupe cursul fără motive acceptabile, e datoră a despăgubi reuniunea pentru fie-care lună a anului școlar cu câte 10 corone.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea (matrață, care se pôte procura în Sibiu pentru prețul de 16 corone), pla-pomă, două perini, două schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufele necesare, 6 șter-gare pentru bucatărie, pieptan, perie pen-tru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorturile pentru bucatărie și-le vor face elevele însele, dar șorturi pentru casă au să aducă cu sine.

Cursul se începe în mod regulat la 1 Septembrie n. și se termină la 31 Iulie n.

Informațiuni mai detaliate se pot primi de la conducătoarea școlii, domnișoara Veturia Papp, Sibiu, strada Baier nr. 1.

Cetiți

„România Ilustrată“

singura revistă mare, enciclopedică, ilustrată și de actualitate.

Pe lângă o materie literară din cele mai variate și datorită celor mai distinși și gustați scriitori români, ca Coșbuc, Davila, Antemireanu, Tutoveanu, Dr. Grigorevitz, Radu Rosetti, Sadoveanu, etc., revista „Ro-mânia Ilustrată“, care apare în București sub direcțiunea dlui Ioan Rusu Abrudeanu, conține în fie-care număr întră 40 și 50 de ilustrațiuni de actualitate din țară și străinătate.

„România Ilustrată“ este cea mai răspândită și mai apreciată revistă de familie. Apare odată pe lună în câte 4 cole.

Costul abonamentului — 24 lei pe an și 12 lei pe jumătate de an — se pôte tri-mite cu mandat postal pe adresa: Admini-strația revistei „România Ilustrată“, Bucu-rești, strada regală nr. 1. [122] 4—5

Nr. 436 348 1905.

[204] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratele Sighișoara și Cohalm, se publică concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Daneș, prot. Sighișoara, cu salariu anual de 600 cor., în rate lunare anticipative din cassa bisericeii, cuartir gratuit, lemnele necesare de foc și grădina de legumi.

2. Bundorf, prot. Cohalm, cu salariu anual de 600 corone, cuartir gratuit și lemnele necesare de foc.

Cuincuenalul prescrie de lege servind învățătorii la școlile sus indicate neîntrerupt timpul normal de 5 ani.

Reflecții la aceste posturi cu îndatorirea a prevedea instrucțiunea școlărilor de la 6—12 ani și celor de la 13—15 ani, a-i instrui în cântările liturgice împreună cu tinerimea adultă, a le conduce și a ține în Dumineci și sărbători strună în biserică, să și așternă petițiile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în Sighișoara (Segesvár) până la termenul indicat, cu îndatorirea a se prezenta în vre o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a și arăta dexteritatea în cele rituale, preferindu-se cântăreții buni.

Sighișoara, 9 August 1905.

Oficiul protopresbiterial gr. or. Sighișoara și Cohalm, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Nr. 426.

[193] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a din **Rechita-Purcăreț** și filia **Strugariu** se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fașionate în tabela B. pentru întregirea de la stat.

Parohul care va fi ales, în urma deciziei Venerabilului Consistoriu arhiepiscopal din 19 Iulie a. c. nr. 6591/Bis. va locui în prediul Purcăreț, având să beneficieze de casa și grădina parohială.

Concurenții au să și așternă cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiterial și a se prezenta înainte de alegere poporului în biserică, spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

În conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sebeș, la 30 Iulie 1905.

Oficiul protopresbiterial:

Sergiu Medean
protopresbiter.

RECLAMA

permanentă, cu scop și practică este sufletul, factorul dător de viață pentru ori-ce fabrică, întreprindere comercială, industrială și de negoț. Cum, unde și când se poate insera mai cu efect, mai bine și mai eficient se poate afla în

Especia de anunțuri

Iuliu Leopold

Budapest, VII, Erzsébet-körút 54,

unde se mijlocește cu conștientitate, punctualitate și eficient publicarea inseratelor și reclamelor în toate foile și călindarele din Budapesta, provincă și strălătare. Planuri și prelim. de spese gratis.

Nr. 269 1905.

[205] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia **Caraciu**, protopresbiteratul Zarand, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fașionate în cota B., pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Petenții au să și așterne rugărilor lor instruite în sensul normelor din vigoare, în termenul deschis la oficiul protopresbiterial, având a se prezenta cu 8 zile înainte de alegere în vre o Duminecă ori altă sărbătoare înainte alegerilor pentru a cânta, respective a cuvânta și celebra.

Brad, la 3 August 1905.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zarandului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Nr. 308 1905 prot.

[200] 2—3

Concurs

Pe baza ordinului Preavenatului Consistoriu Arhiepiscopal de data 15 Iulie a. c. Nr. 6410 Bis. pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească **Vidrasu** se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fașionate în cota B pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții au să și așterne petițiile concursuale instruite conform legilor în vigoare, în termenul deschis la subsemnatului oficiu protopresbiterial și a se prezenta în vre o Duminecă ori sărbătoare în biserică pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Nasna, la 4/17 August 1905.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Murș-Oșorheiului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Stefan Russu
protopresbiter.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cispădiei nr. 12.

recomandă p. t. publicului
pentru sezonul de toamnă

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se eșcută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prefuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru **pardesiuri** și „Raglam”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebită atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți.

În cazuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. [196] 4—6

Nr. 720

[202] 2—3

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu al II-lea la școala confesională din comuna **Tălmăcel**, protopresbiteratul gr. or. al Sibiiului, se publică concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

Salariu anual 600 cor. din cassa bisericeii, cuartir liber în edificiul școlii și lemnele trebuincioase.

Primul cuincuenal se asigură după 5 ani de serviciu în comună.

Reflecții la acest post vor avea să și așterne suplicile concursuale instruite în sensul normelor din vigoare la subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, având a

se prezenta în vre o Duminecă sau sărbătoare în comună spre a și dovedi dexteritatea în cântări și tipic în biserică.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetul parohial.

Sibiu, 9 August 1905.

Ioan Papiu
protopresbiter.

Mărindu-se o țesătorie se află de vânzare o

mașină de scărmanat

care se poate vedea și în funcțiune. — Informațiuni la Administrație. (205) 2—3

O singură frecare cu**Săpunul Schicht**

(săpun cu cerb ori cu cheie)

e ca și

doue frecări

cu săpun obicinuit

Săpunul Schicht e cel mai bun și mai eficient.**Cruce sau stea dublă electro-magnetică**

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e
aparatură vindecă

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest
vechi de 20 ani.

aparatură aceasta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tinitus de ureche, bătăie de inimă, eg. rcuiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală de mâini și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incuse din toate părțile lumii cari prețesc cu mulțămire încredințarea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis se se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi
[2] 151 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte
slabă.

Especia din centru și locul de vânzare pentru țară și strălătare

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

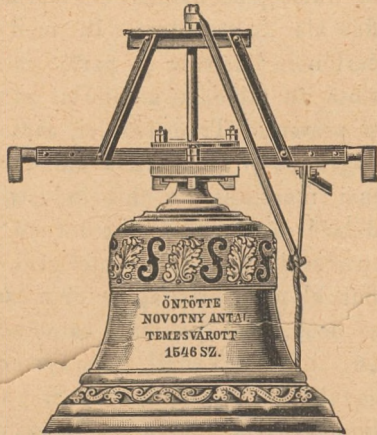
în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum și la repararea clopotelor stricate mai departe spre facerea de clopote armonioase, pe lângă garanță de mai mulți ani, fe fie-care mărime, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întorci clopotele cu ușurință în ori-ce parte, îndată ce sunt bătute de o lature, prin ceea ce sunt mântuite de a se strica. Cu deosebire recomandă: (119) 11—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată. Aceste clopote au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, câte un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg. turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătute, de sine stătătoare, spre ajustarea clopotelor bătrâne cu corone de fier bătut, ca și spre turnarea de tóce din metal. Se află clopote în greutate de 300 kg. și mai jos.

Preț curanturi ilustrate se trimite la cerere gratuit și franco. — La espozitia milenară din Budapesta 1896 premiat cu medalia cea mare.

La croitoria universală

strada poplăcii 3 Sibiu strada poplăcii 3

Se pregătesc tot felul de vestimente, civile și militare, ca: fracuri, jachete, sacouri, pardesiuri, baltóne, uniforme pentru ofițeri și voluntari, haine de teatru, cum și jachete de dame. Asemenea confecționez

reverenzi

în mod foarte solid, asupra cărora îmi permit a atrage atențiunea on. domni preoți și candidați de preoți. — Comande urgente se pot efectua și în timp de 24 ore. — Pregătirea primită în cursul de croit din Viena, pe care l'am absolvat cu succes, apoi praxa de mai mulți ani câștigată în diferite ateliere din Viena și Budapesta îmi dă posibilitatea de a satisface pe onorabili mei mușterii atât prin o croială elegantă cât și prin executare întru toate corăspunzătoare.

Rugând onoratul public român pentru binevoitorul sprigin prin comandarea de haine, semnez

cu deosebită stimă

Ioan Petrașcu, măestru croitor.